

12-15 hónapos kor

A második év első három hónapja

Az első születésnap után gyorsan telik az idő, gyorsan fejlődik a baba, azazhogy a kis totyogó, akit nem igazán nevezhetünk már babának, ő már igazi kisgyerek. Ez a változás a küllemén és a viselkedésén is észrevehető.

A járással a végtagjai izmosabbak lesznek, a pocakja sem olyan gömbölyű, a kicsi egész teste vékonyabbá válik, így sokkal mozgékonyabban tud járni és mászni. Puha karjairól és a lábairól eltűnik a babaháj, az arca sem olyan pufók, mint néhány hónapja. De nem csak a mozgása lesz gyorsabb, hanem a gondolkodása is, a szemei óriásira nyílnak, a tekintete élénk és mindent észrevesz.

Mindenthova eljut, uralja a teret

Az önálló járással szinte minden megváltozik a kicsi életében. Mostantól úgy közlekedhet, akár a nagyok. Kapaszkodás nélkül bárhol fel tud állni, képes elindulni majd megállni anélkül, hogy elesne vagy megkapaszkodna. Ügyesen lépeget, de a felső teste még kissé előredől, a lábfejei még széttartanak, akár 13 cm-re is lehetnek egymástól a széles terpeszben.

Már nem csak az új mozgásforma kedvéért, hanem céltudatosan járkál, pontosan tudja, mit szeretne. A szülők pedig kísérgetik és óvják minden mozdulatát, de közben gyönyörködve figyelik, ahogy minden lépéssel egyre ügyesebb az apróság. A felállással és a járással birtokba veszi a tér mindhárom dimenzióját. A magasság új perspektívát kínál a kíváncsi szemeknek és a kicsi szeretne minél magasabbra jutni, hátha ott még több felfedezni valót talál. Felmászik a kanapéra, a kanapéról a komódra és még annál is magasabbra..., négykézláb meghódítja a lépcsőket. A lakás biztonságossá tétele, az állandó felügyelet nélkülözhetetlen ebben az időszakban is, és ez alaposan megdolgoztatja a felnőtteket. Ilyenkor csak úgy olvadnak az anyukákról az esetlegesen megmaradt plusz kilók.

Hozni-vinni, húzni-tolni

A tárgyak már nem csak egyhelyben ülve vagy állva érdekesek számára. Rájött, hogy a játékokat bárhova magával viheti, nem kell otthagynia, mint azelőtt mászás közben, amikor még szükség volt mind a két kezére. Most bárhova indul, mindig vihet magával valamit, amit megszerzett. Pont ezért semmit nem tesz vissza a helyére, hiszen minden mozdítható dologgal ki kell próbálni a járást és meg kell tudni, hogy a tárgyak vajon

mindenhonnan egyformák-e. Meg kell tapasztalni, hogy a fazék nem csak a konyhában fazék, hanem a teraszon vagy az előszobában is az. Ahogy azt is, hogy az építőkockának más hangja van, ha szőnyeghez ütögeti és egészen más, ha konyhai csempéhez. Most tanulja meg, hogy nem csak ő tud elmenni bárhova, hanem a tárgyakat is lehet hurcolászni mindenhova.

Amit nem tud felemelni, azt eltolja vagy húzza maga után. Megsétáltatja a takaróját, vagy eltolja a kisasztalt, mindent előszed, kipakol és mindent elmozdít a helyéről.

Sokféle tologatható vagy madzagon húzható játékot lehet beszerezni a játékboltokban, vagy kis ötletességgel el is lehet készíteni a kicsi számára. Ezeket magával viheti a kertbe, a sétákra és a játszótérre is.

Ha megkérjük rá, akkor nekünk is szívesen odahoz dolgokat. Ezzel a játékkal nem csak a hordozgatás kedvét élheti ki, hanem fejlődik a beszédértése, a kommunikációs képességei. A játékban a kéréshez számára is ismerős tárgyakat válasszunk. Kérhetünk olyan tárgyat, amit mindketten látunk és olyat is, amiről mindketten tudjuk, hogy a másik szobában hol van. Az együttműködés és a közös figyelem nagyon fontos feltétel a tanulási képességek szempontjából, és ezekkel a játékokkal remekül lehet ezeket fejleszteni.

Menne is maradna is

A totyogó kisgyerek vágyaiban ott feszül az ellentét: felfedezni a világot vagy odabújni anya szerető ölelésébe. Mind a ketten a távolodás és újra egymásra találás ritmusában élnek. A kisgyerek egy ideig bátran kóborol a parkban vagy a játszótéren, aztán hirtelen pánikszzerűen rohan vissza anyához, mintha egy láthatatlan rugalmas szál kötné őket össze. Anya újra és újra elengedi a kicsinyét, majd mikor visszatér, tárt karokkal várja és boldogan felemeli. A szeretetteli ölelést a kicsi már képes viszonzni, sokszor magától megöleli és szeretgeti a szüleit vagy a nagyszülőket. Az emberi természet egyik alapvető jellegzetessége és nem csak a kicsiknél, hogy egyszerre akarjuk élvezni az otthon melegét és a kalandozás csábító izgalmát.

Felfedező és tudós is egyben

Mielőtt a baba megszólalna, már képes arra, hogy bizonyos tárgyakat és személyeket megkülönböztessen egymástól. Néhány fontos kategóriát már el is különített magában, az érdekes és nem érdekes, valamint az ismerős és ismeretlen dolgokat. Egyéves kor után azonban az is teljesen érthetővé válik számára, hogy a tárgyak állandó tulajdonságokkal rendelkeznek, vagyis vannak hasonló és azonos tárgyak. Ezzel a tudással kezdi el rendezgetni, csoportosítani a játékokat és az otthoni dolgokat. Keresi az azonos kategóriába tartozó tárgyakat és nézegeti, egymás mellé rakosgatja vagy

gyűjtögeti egy vödörbe, dobozba. Elbűvöli a sok azonos tárgy látványa, élvezettel turkál a ruhák között, rakosgatja a könyveket a polcnál, vagy markolássza az apró kavicsokat. Ezek a játékok igazából tudományos kísérletek, amikben azt tanulmányozza, hogy milyen kategóriákba lehet besorolni a körülötte lévő világot.

A világ tele van izgalmas újdonságokkal, amik egy pillanatra sem hagyják nyugodni a kis felfedezőt. Úgy tűnik, csak nagyon rövid ideig tud figyelni, szinte állandóan kapkod egyik dologról a másikra. De ez a figyelmetlenség nem valódi, egyszerűen képtelen pár percnél hosszabb ideig koncentrálni. Mi felnőttek más időérzéssel élünk, ami nekünk egy rövid tíz perces könyvlapozgatás vagy kirakózás, az a kicsiknek túl hosszú egy helyben ülés, nekik ez a néhány perc is nagyon hosszú időnek tűnik.

„Mintha” játék

A gyermeki kísérletezés új színtere a „mintha” játék. Olyan tevékenységeket utánoz, amiket másoktól látott, vagy ő maga is csinál a mindennapokban. A füléhez emeli a telefont, majd pontosan úgy bólogat és gesztikulál, ahogyan apától látta, miközben igyekszik utánozni a maga nyelvén a felnőtt telefonálási beszédstílusát. Kavargatja a játékcsészében a nem létező kakaót és még a szájához is emeli, mintha inna belőle, pedig tudja, hogy csak elképzelte az egészet. A valóságot nem csak valós

időben tanulja, a „mintha játékok” segítségével újraéli azokat és gyakorolja a különböző tevékenységeket és viselkedésformákat. A gyerekek a játékon keresztül tanulják meg legjobban az életet.

„Igazi” beszéd

A gyermek egyre több szót használ a dolgok megnevezésére és a vágyai kifejezésére. A hangutánzó szavak valamint a saját maga által kitalált szavak mellett vagy helyett egyre szaporodnak az igazi szavak, amiket mindenki ért és használ. A beszéde egyre jobban hasonlít az anyanyelvre.

Az anya által eddig önkéntelenül használt, úgynevezett dajkanyelv is fokozatosan megszűnik. De nem csak az anya, hanem a család többi tagja is más stílusban kezd el

beszélni a kicsihez. Részletesen szavakba foglalják, ami éppen történik, mintha kommentálnák az eseményeket. „Látom, milyen ügyesen megfogtad a poharat, bizony, milyen ügyesen iszod a teát a pohárból! vagy „Ó, beletetted a dobozba a labdát, igen, a dobozba raktad a labdát!”

Ez a túlzónak tűnő beszéd nagyon fontos. Olyan értelmező közreműködés, amivel a gyermek játékát vagy akár mindennapi tevékenységeit megmagyarázzuk és segítjük őt a világ megértésében. Ezzel támogatjuk a kisgyermek nyelvi fejlődését, gazdagítjuk a fejében lévő passzív szókincsét, amit majd nemsokára ő maga is aktívan fog használni.

